

HAA

Hrvatska akreditacijska agencija
Croatian Accreditation Agency

**PLAN RADA
HRVATSKE AKREDITACIJSKE AGENCIJE
ZA 2015. GODINU**

Plan rada Hrvatske akreditacijske agencije za 2015. godinu prihvaćen je na 4. sjednici
Upravnog vijeća HAA održanoj 25. rujna 2015. godine.

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
I. UVOD	3
II. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI.....	11
III. FINANCIJSKA SREDSTVA	12
IV. PRETPOSTAVKE ZA OSTVARENJE PLANA RADA HAA ZA 2015. GODINU	15
V. PLAN POSLOVA I ZADATAKA	17
1. Jačanje administrativnih kapaciteta radi održavanja i unapređenja kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA.....	18
2. Provedba redovnih nadzora nad akreditiranim tijelima	19
3. Provedba ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije.....	20
4. Provedba ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju.....	20
5. Provedba ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije	20
6. Priprema za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama	21
7. Razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema.....	22
8. Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema HRN EN ISO/IEC 17011	23
9. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije.....	24
10. Provedba međunarodnih projekata	25
11. Održavanje i razvoj suradnje s drugim institucijama i strukovnim udrugama u području kvalitete	25
12. Održavanje i unapređenje integriranog informacijskog sustava HAA	26
13. Održavanje i unapređenje javnosti rada i promidžbenih aktivnosti HAA.....	27
VI. ZAKLJUČAK	28

I. UVOD

Plan rada HAA za 2015. godinu temelji se na zakonskim i drugim dokumentima i obvezama kako slijedi:

- Zakon o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009, 56/2013),
- EU Uredba o akreditaciji br. 765/2008,
- Obveze Republike Hrvatske na zahtjeve poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba,
- Uredba o osnivanju Hrvatske akreditacijske agencije (NN 158/2004, 44/2005, 30/2010),
- Statut Hrvatske akreditacijske agencije (NN 76/2005, 96/2009, 52/2010),
- Strategija daljnjeg razvoja i napretka HAA za razdoblje od 2011. do 2015. godine,
- Strateški plan HAA 2013. do 2015.,
- i drugi opći akti HAA (dokumenti sustava upravljanja HAA prema normi HRN EN ISO/IEC 17011),
- strateški dokumenti Vlade RH za uređivanje pojedinih područja (Nacionalna strategija zaštite okoliša, Industrijska strategija 2015.-2020.),
- propisi iz nadležnosti tijela državne uprave koji se odnose na područja vezana za: industrijske proizvode, građevinarstvo, hranu, zaštitu okoliša, zaštitu potrošača i zaštitu zdravlja građana.

Napomena:

Plan rada Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) za 2015. godinu kao i provedba aktivnosti radi realizacije osnovnih ciljeva temelje se na njenom sadašnjem pravnom statusu kao javne ustanove i kao hrvatskog nacionalnog **neovisnog** akreditacijskog tijela koje je Republika Hrvatska zaključila u sklopu Poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba i usluga i notificirala Europskoj komisiji i drugim državama članicama. Ujedno, HAA ima status potpisnice multilateralnih sporazuma o priznavanju akreditacije s Europskom organizacijom za akreditaciju (EA MLA) za sve akreditacijske djelatnosti i temeljni cilj HAA u 2015. je zadržati status potpisnice u cilju potpore hrvatskom gospodarstvu u jačanju konkurentnosti na unutarnjem tržištu EU i na svjetskom tržištu.

Djelatnost HAA

Sukladno Zakonu o akreditaciji i Uredbi Vlade RH o osnivanju, Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) obavlja sljedeće poslove:

- akreditacija ispitnih, umjernih i medicinskih laboratorija,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba za potvrđivanje proizvoda, sustava upravljanja i osoba,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba koje obavljaju tehnički nadzor/inspekciju ili slične radnje,
- akreditacija organizatora sposobnosti
- akreditacija pravnih osoba koje obavljaju poslove verifikacije za stakleničke plinove (GHG)
- druga ocjenjivanja ili potvrđivanja osposobljenosti za provođenje postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući utvrđivanje ispunjavanja zahtjeva za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s propisima za ocjenjivanje sukladnosti za pravne ili fizičke osobe.

Osnovni podaci o HAA

HAA je **osnovana Uredbom Vlade Republike Hrvatske** o osnivanju HAA (NN 158/2004, 44/2005 i 30/2010), na temelju Zakona o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009, 56/2013).

HAA je **neovisna i neprofitna javna ustanova** koja obavlja poslove **nacionalnog akreditacijskog tijela Republike Hrvatske**. HAA je sa samostalnim radom započela 2005. godine, a nastala je reorganizacijom Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM) koja je provedena temeljem obveza Republike Hrvatske iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Temeljem navedene obveze doneseni su i novi zakoni usklađeni s pravnom stečevinom EU u području slobode kretanja roba, a koji se odnose na područje tehničke infrastrukture za kvalitetu. Potpuno funkcioniranje **neovisnih** institucija infrastrukture kvalitete bio je, među ostalim, jedan od preuvjeta za zatvaranje pregovora s Europskom unijom o Poglavlju 1. Sloboda kretanja roba. Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. g. HAA je notificirana Europskoj komisiji i drugim državama članicama kao hrvatsko nacionalno akreditacijsko tijelo u skladu s EU Uredbom o akreditaciji br. 765/2008 (članak 4.).

Sjedište HAA nalazi se na adresi Ulica grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sjedište HAA određeno je Uredbom Vlade RH o osnivanju HAA. Navedeni prostor HAA-u je dodijeljen u procesu reorganizacije DZNM-a, odnosno Elaboratom o diobi između Državnog zavoda za mjeriteljstvo, Hrvatskog zavoda za norme i HAA.

HAA predstavlja Republiku Hrvatsku u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i sudjeluje u njihovu radu. U zahtjevnom trogodišnjem postupku evaluacije, od strane Europske organizacije za akreditaciju (EA), HAA je ocijenjena kao kompetentna i pouzdana institucija te je u travnju 2010. godine potpisala Multilateralni sporazum o priznavanju akreditacije (EA MLA) za sve akreditacijske sheme, a 2012. godine zadržala status potpisnice EA MLA nakon postupka redovne re-evaluacije od strane EA. Status potpisnika EA MLA nacionalnog akreditacijskog tijela odnosno HAA bio je uvjet za zatvaranje pregovora o Poglavlju 1. Sloboda kretanja roba.

U 2010. godini HAA je temeljem potpisanog EA MLA potpisala Sporazum o uzajamnom priznavanju akreditacije (MRA) s Međunarodnom organizacijom za akreditaciju laboratorija (ILAC) za područje ispitnih i umjernih laboratorija, a u 2012. godini zadržala navedeni status. Od 2012. godine ILAC MRA pokriva osim ispitnih i umjernih laboratorija i inspekcijska tijela.

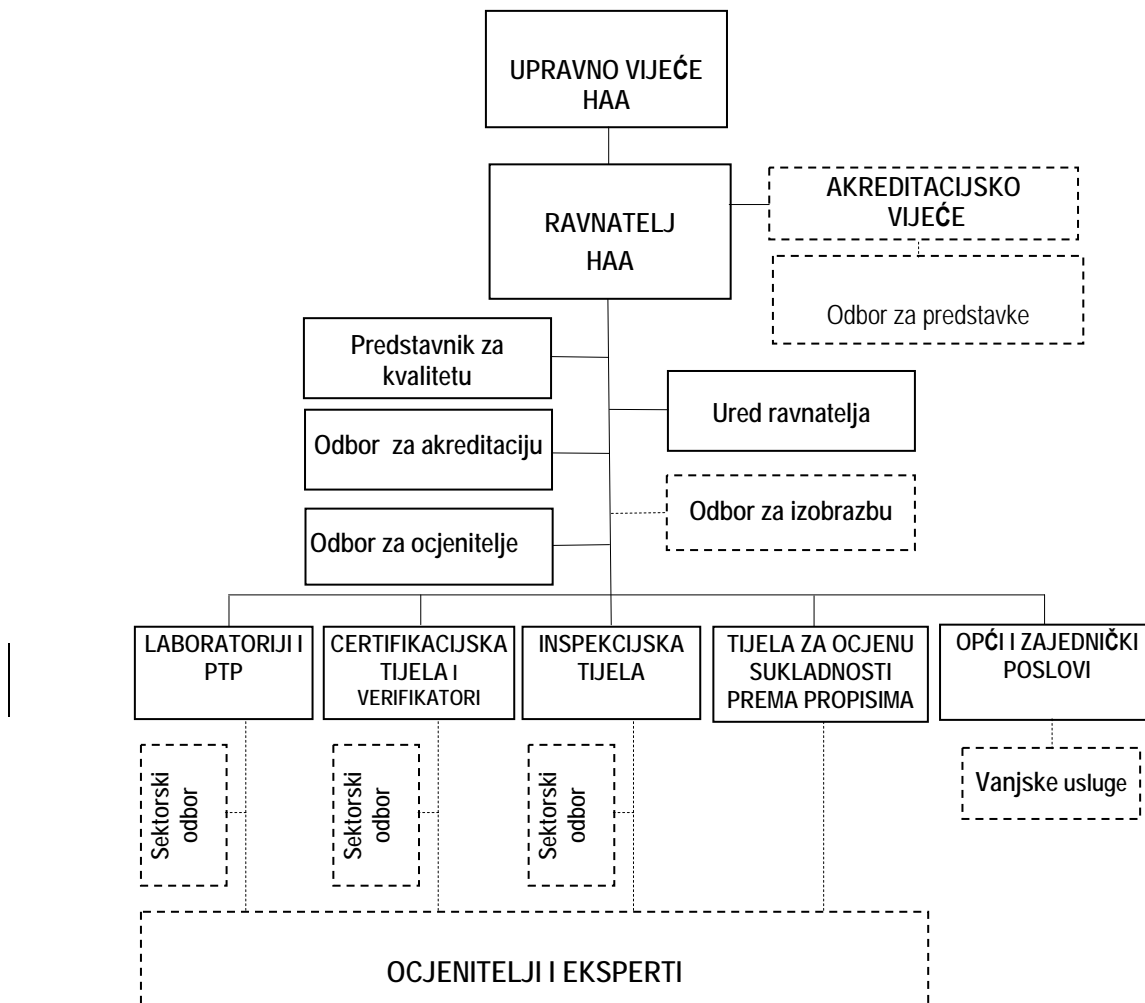
U listopadu 2014. godine HAA je uspješno završila postupak evaluacije od strane Europske organizacije za akreditaciju (EA) za akreditacijsku shemu *Verifikacija izvješća o emisijama stakleničkih plinova*. Vijeće za multilateralne sporazume Europske organizacije za akreditaciju (EA MAC) donijelo je odluku o tome na sjednici održanoj 1. i 2. listopada 2014.g. Temeljem te odluke HAA je postala potpisnicom multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije (EA MLA) i za tu akreditacijsku shemu.

Na taj način **HAA je ispunila preduvjete za priznavanje izvještaja o ispitivanju, inspekciji te certifikata o sukladnosti izdanih u Republici Hrvatskoj na drugim tržištima, osigurala povjerenje u sigurnost i kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga te napravila još jedan iskorak u pružanju tehničke potpore hrvatskom gospodarstvu u ostvarenju konkurentnosti na međunarodnom tržištu.**

Osim u **Poglavlju 1. Sloboda kretanja roba** HAA ima **važnu ulogu i pridonijela je ispunjenju uvjeta za zatvaranje pregovora** i u **Poglavlju 10. Informacijsko društvo i mediji, Poglavlju 12. Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, Poglavlju 27. Okoliš i Poglavlju 28. Zaštita potrošača i zdravlja**. U svim tim poglavljima kao potpora u provođenju novih hrvatskih tehničkih propisa donesenih u procesu usklađivanja hrvatskog zakonodavstva zakonodavstvu Europske unije preporučuje se korištenje akreditacije u svrhu dokazivanja kompetentnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti, a što je HAA provedenim postupcima akreditacije i osigurala.

Organizacija HAA i ljudski resursi

HAA je ustrojena i u cijelosti zadovoljava zahtjeve međunarodne norme za akreditacijska tijela HRN EN ISO/IEC 17011:2005. U skladu sa zahtjevima navedene norme uspostavljen je sustav upravljanja poslovanjem HAA kojim se jamči **neovisnost, nepristranost i kompetentnost u pružanju akreditacijskih usluga.**

Slika 2. Organizacijska shema Hrvatske akreditacijske agencije

Legenda:

Stalno osoblje HAA Stalno osoblje HAA i vanjski suradnici

Dosadašnjom organizacijom HAA pojedini odjeli zaduženi su za uspostavu i održavanje pojedinih akreditacijskih shema, sudjelovanje u radu pojedinih tehničkih odbora EA te praćenje i implementiranje novina relevantnih za pojedinu akreditacijsku shemu. **Organizacija temeljena na akreditacijskim shemama osigurala je podjednak razvoj svih akreditacijskih shema te je omogućila potpisivanja EA MLA za sve akreditacijske sheme.** Ovo je posebno važno za hrvatske proizvodne i uslužne tvrtke jer one tako mogu

dobiti usluge ispitivanja, mjerenja, inspekcije i certifikacije kompetentnih institucija u zemlji, koje svoju kompetenciju dokazuju akreditacijom prema međunarodnim kriterijima. Jednako je to važno i za tijela državne uprave jer su za provedbu tehničkih propisa iz njihove nadležnosti potrebne sve vrste tijela za ocjenu sukladnosti, dakle ispitni i umjerni laboratoriji, inspeksijska tijela te različite vrste certifikacijskih organizacija koje certificiraju proizvode, sustave upravljanja (kvalitetom, okolišem) i osobe čije znanje i vještine treba provjeriti i potvrditi, te verifikatori stakleničkih plinova (GHG).

HAA ima ukupno 18 stalnih zaposlenika (stanje na dan 2015-04-01) od kojih je 15 s VSS diplomom (1 dr.sc., 1 mr.sc.), 1 VŠS i 2 SSS. Formalno obrazovanje HAA zaposlenika pokriva 10 područja tehničkih i prirodnih znanosti i to: elektrotehniku, strojarstvo, agronomiju, biologiju, prehrambenu tehnologiju, kemiju, biotehnologiju, tekstilnu tehnologiju, građevinarstvo i ekonomiju. Navedeni opseg i brojnost tehničkih i prirodnih znanosti koje pokrivaju HAA zaposlenici omogućuje interdisciplinarni pristup rješavanju problema i odrađivanja akreditacijskih poslova. Svi zaposlenici HAA u svakodnevnom radu služe se engleskim jezikom u govoru i pismu.

Ovi kapaciteti su nedostadni za obavljanje poslova nacionalnog akreditacijskog tijela i ispunjavanje njegovih zadaća koje su propisane Zakonom o akreditaciji, Uredbom o osnivanju HAA, te Europskom uredbom br. 765/2008 i potrebama hrvatskih tijela za ocjenjivanje sukladnosti i hrvatskog gospodarstva.

Na tržištu ne postoji gotovo educirano osoblje za provedbu postupaka akreditacije, već novozaposleni moraju ta znanja steći teorijski i praktično u HAA. To znači da HAA mora redovito planirati i zapošljavati nove zaposlenike ovisno o odljevu kadrova (prirodnim putem ili sporazumnim raskidom radnog odnosa). U toku 2013. i 2014. HAA je napustilo 7 zaposlenika (2 mirovina, 3 sporazumna raskida radnog odnosa, 1 otkaz ugovora o radu, 1 prelazak u tijelo državne uprave). S obzirom na to da su kompetencije zaposlenika HAA cijenjene i tražene na tržištu, zaposlenici se odlučuju na prestanak radnog odnosa u HAA i otvaraju samostalne konzultantske organizacije.

Pregledom broja zaposlenih po godinama vidi se pad broja zaposlenika od 27 u 2012.g. na 21 u 2014.g., odnosno 01.04. 2015.g. 18 zaposlenika. Od tog broja (18) na porodiljnom dopustu je jedna zaposlenica. Jedna zaposlenica je na mirovanju radnog odnosa zbog njege djeteta od 15.10.2014. do 15.10.2016. Ovakva kadrovska situacija, gdje je popunjenost u odnosu na Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta manje od 50%, je kritična za poslovanje HAA, a o tom je HAA obavještavala Ministarstvo gospodarstva.

Akreditacijski poslovi, odnosno poslovi ocjenjivanja stručno-tehničke osposobljenosti pojedinih institucija zahtijevaju ocjenjivanje na licu mjesta kod klijenata odnosno terenski rad. **HAA zaposlenici** sa statusom ocjenitelja (vodeći ocjenitelji i ocjenitelji sustava upravljanja) osim uredsko-administrativnih poslova dio **radnog vremena provode na terenu** na području cijele Republike Hrvatske, regije i Europske unije.

Najveći broj zaposlenika HAA nalazi se u dobnoj skupini 30-45 godina, koja se smatra najproduktivnijom životnom dobi, kako s aspekta rada tako i s aspekta stjecanja novih znanja primjenjivih u radu.

HAA također ima i 312 vanjskih suradnika upisanih u Registar ocjenitelja HAA (stanje na dan 2014-12-31) u ulogama vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata (jedna osoba može biti angažirana u više akreditacijskih shema ako je za to osposobljena). Oni su stručnjaci/eksperti u pojedinim područjima i angažiraju se u postupcima ocjenjivanja tijela za ocjenu sukladnosti (npr. elektrotehnika, strojarstvo, građevinarstvo, hrana, zaštita zraka, vode, tla i dr.) i s obzirom na njihovu stručnost neophodni su za ocjenu stručnih poslova koji se prijavljuju za akreditaciju. Navedeni stručnjaci, nakon provjere kompetencija, sukladno zahtjevima međunarodne norme HRN EN ISO/IEC 17011:2005, upisani su u Registar ocjenitelja HAA i nad njima se provodi stalni monitoring.

HAA posluje kao i druga nacionalna akreditacijska tijela sa stalnim zaposlenicima (voditelji postupaka i vodeći ocjenitelji) te vanjskim suradnicima (stručni ocjenitelji i eksperti). U nedostatku vodećih ocjenitelja koji ocjenjuju sustave upravljanja kvalitetom u tijelima prijavljenim za akreditaciju ili već akreditiranim, HAA mora angažirati i vanjske vodeće ocjenitelje što smanjuje prihod HAA, a nedostatak voditelja postupaka ne omogućuje provedbu postupaka čak i kad su na raspolaganju vanjski suradnici u ulozi vodećih ocjenitelja, stručnih ocjenitelja i eksperata. Ovakva kadrovska popunjenost nije dostatna za provedbu redovitog nadzora nad oko 360 akreditiranih tijela, te rješavanje novih predmeta akreditacije. Ova situacija je u znatnoj mjeri produžila postupak akreditacije kao i rješavanje novozaprimljenih predmeta, a oni su u stalnom porastu. Zaprimljeni predmeti ne mogu se odmah započeti što stvara nezadovoljstvo kod gospodarskih subjekata.

Stalni zaposlenici HAA i vanjski suradnici u Registru ocjenitelja HAA upisani su kao: 25 vodećih ocjenitelja, 81 stručnih ocjenitelja i 220 eksperata po pojedinim područjima (stanje 2014-12-31). Broj eksperata i ocjenitelja stalno se mijenja s obzirom na proširenje područja aktivnosti HAA i povećanje broja prijava za akreditaciju u postojećim područjima.

HAA je za akreditacijske poslove kako zaposlenike tako i vanjske suradnike, osposobila u okviru brojnih projekata tehničke potpore Europske unije kojih je bila korisnik (AMOS, CARDS, PHARE, IPA, *Swedish Institutional Support Fund*, PTB i drugi) te u okviru bilateralne suradnje s akreditacijskim tijelima drugih zemalja članica EA: AA (Austrija), ACCREDIA (Italija), CAI (Češka), COFRAC (Francuska), DAKKS (Njemačka), NAT (Mađarska), SA (Slovenija), SAS (Švicarska), UKAS (Velika Britanija). HAA je i dalje korisnik projekata tehničke pomoći IPA i PTB. Stalni izvor znanja i mogućnost prijenosa iskustva drugih akreditacijskih tijela u HAA je sudjelovanje u aktivnostima radnih tijela EA stalnih zaposlenika te prenošenje znanja na vanjske suradnike.

HAA sudjeluje u ocjenjivanju „peer assessment“ drugih članica EA u svrhu ocjene osposobljenosti stranih akreditacijskih službi za dobivanje EA MLA statusa (multilateralni sporazum o priznavanju akreditacije među članicama EA).

Osim projekata Europske unije i bilateralnih projekata kojih je HAA bila korisnik, **HAA je od 2008. godine angažirana u provedbi EU i bilateralnih projekata kao tehnička potpora u uspostavljanju akreditacijskih sustava** na Kosovu (CARDS 2006), Uzbekistanu (studijska posjeta 2010), Sloveniji (SA projekti 2012, 2013, 2014), Bjelorusiji (posjeta akreditacijskog tijela Bjelorusije BSCA 2013).

Ciljevi i zadaci HAA

Glavni cilj HAA održavanje je i razvoj akreditacije u Republici Hrvatskoj, tj. stalno proširivanje područja akreditacije i povećanje broja akreditiranih institucija (laboratorija, certifikacijskih i inspeksijskih tijela) potrebnih za provedbu novih tehničkih propisa, usklađenih sa zakonodavstvom EU (direktive „novog“ i „starog“ pristupa i drugi propisi za sigurnost proizvoda, zaštitu okoliša, zaštitu zdravlja, zaštitu potrošača). Na taj način **HAA izravno pridonosi uređivanju hrvatskog tržišta proizvoda i usluga te stvaranju uvjeta za punopravno uključivanje u unutarnje tržište EU i međunarodnu razmjenu proizvoda, usluga i informacija.**

Plan rada HAA za 2015. godinu u službi je ostvarenja misije i vizije HAA koje su definirane u *Strategiji daljnjeg razvoja i napretka HAA za razdoblje od 2011. do 2015. godine.*

MISIJA

Osiguravanje stabilnog i kontinuiranog rada na provedbi vjerodostojnog (stručnog, nepristranog i neovisnog) sustava akreditacije u Republici Hrvatskoj sukladno europskim i međunarodnim pravilima.

HAA pruža visoku razinu kvalitete usluga svojim korisnicima i omogućava im da kroz priznavanje rezultata ispitivanja, umjeravanja, inspekcije, certifikacije proizvoda, osoba i sustava upravljanja, verifikacije i osigurati punopravno uključivanje u međunarodnu razmjenu proizvoda, usluga i informacija.

VIZIJA

Održivo punopravno članstvo u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i vjerodostojno i proaktivno predstavljanje Republike Hrvatske u tim organizacijama u svrhu stalnog jačanja konkurentske prednosti hrvatskog gospodarstva.

Sve aktivnosti Plana rada za 2015. godinu u funkciji su ostvarenja strateških ciljeva HAA. Strateški ciljevi HAA određeni su u Strategiji daljnjeg razvoja i napretka HAA 2011.-2015. i Strateškim planom HAA 2013. do 2015. koji je dio Strateškog plana nadležnog Ministarstva gospodarstva za isto razdoblje. HAA planira u prvoj polovici 2015. izraditi novu Strategiju daljnjeg razvoja i napretka HAA za sljedeće petogodišnje razdoblje.

II. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Mjerenje uspješnosti u ostvarenju zacrtanih ciljeva HAA provodi se na nekoliko razina i to:

- Provođenjem **internog audita** (*Internal Audit*) jednom godišnje prema kriterijima za akreditacijska tijela koji su sadržani u normi HRN EN ISO/IEC 17011,
- Provođenjem **upravine ocjene** (*Management Review*) jednom godišnje također prema kriterijima iz norme HRN EN ISO/IEC 17011 te
- Provođenjem **samoocjenjivanja svoga rada** (*Self Assessment*) po potrebi, a svakako u okviru evaluacije od strane EA u svrhu potpisivanja odnosno održavanja statusa potpisnika MLA. Samoocjenjivanje se provodi prema kriterijima EA MLA, a vrednuje se od strane EA kao dodatni kriterij uz provjeru zadovoljavanja uvjeta određenih normom HRN EN ISO/IEC 17011 te primjenjivih dokumenta EA, ILAC i IAF.

O provedbi navedenih aktivnosti, njihovim rezultatima te o popravnim radnjama koje su iz njih proizišle i koje se provode u HAA postoji opsežna dokumentacija.

U Strateškom planu HAA za razdoblje od 2013. - 2015. koji je dio Strateškog plana Ministarstva gospodarstva za navedeno razdoblje definirani su specifični ciljevi HAA i to:

- Osiguran dostatan broj osposobljenih ocjenitelja prema akreditacijskim shemama
- Optimizirano trajanje akreditacijskog postupka
- Motivirani i zadovoljni zaposlenici HAA
- Visoka razina svijesti o akreditaciji među interesnim skupinama (gospodarstvo, državna uprava, tijela za ocjenu sukladnosti, potrošači...)
- Osigurani uvjeti za povećanu potražnju za akreditacijom (ljudski resursi, struktura, kvaliteta usluge)

U navedenom Strateškom planu definirani su i pokazatelji rezultata odnosno mjerljivi pokazatelji uspješnosti u ostvarenju ciljeva čije ostvarenje prati Ministarstvo gospodarstva, nadležno za institucije infrastrukture kvalitete, među kojima je i HAA.

III. FINANCIJSKA SREDSTVA

Prema Prijedlogu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu s projekcijama za 2016. i 2017. godinu za HAA su planirana sredstva u razdjelu 049 Ministarstva gospodarstva, glava 085 HAA (NN 148/14 od 15.12.2014.g.) i to u sljedećim iznosima:

Prijedlog proračuna 2015	Projekcija proračuna 2016	Projekcija proračuna 2017
6. 000.000 kn	6.000.000 kn	6.000.000 kn

HAA je sredstva za 2015. godinu planirala u skladu s dobivenim limitima nadležnog Ministarstva gospodarstva i ista neće biti dostatna za podmirenje svih obveza u 2015. godini. Prema sadašnjoj procjeni u 2015. nedostajat će cca 600.000 kn za nesmetano odvijanje djelatnosti HAA.

S obzirom na financijsku situaciju u Republici Hrvatskoj i dobivene limite kod planiranja proračuna za 2015. – 2017. godinu, plan proračuna za HAA je znatno smanjen u odnosu na prethodne godine. Glavna i osnovna djelatnost HAA, zbog koje je i osnovana, je provođenje postupaka akreditacije i nadzora nad akreditiranim tijelima. Za provođenje postupaka akreditacije HAA angažira vanjske suradnike, vodeće ocjenitelje, ocjenitelje i eksperte u raznim stručnim područjima ovisno o djelatnosti klijenta koji traži akreditaciju.

Budući su smanjeni planirani rashodi za 2015. godinu, pa tako i za stavku 3237, Intelektualne usluge, putem koje HAA plaća honorare vanjskim suradnicima - vodećim ocjeniteljima, ocjeniteljima i ekspertima iz Republike Hrvatske i inozemstva, a povećano je angažiranje vanjskih suradnika, jer HAA ima manjak ljudskih resursa, HAA se našla u situaciji u kojoj do kraja godine neće moći izvršiti plaćanje honorara sa svim zakonskim davanjima za sve odrađene poslove.

Kako bi se izbjegla ta situacija, HAA je napravila analizu stavke rashoda 3237, Intelektualne usluge i došla do zaključka da je jedna od mjera uštede smanjenje honorara za vodeće ocjenitelje, ocjenitelje i eksperte.

Tablica 1. Pregled troškova na kontu 3237

PLANIRANI Troškovi-brutto - 2014.godina/kn	2.450.000,00
REALIZIRANI Troškovi-brutto - 2014.godina/kn	2.670.951,51
PLANIRANI Troškovi-brutto - 2015.godina/kn	2.320.000,00
PROCJENA realizacije s novim cijenama za domaće autorske ugovore, brutto-2015.godina/kn	2.500.000,00

Tablica 2. Prijedlog izmjena

	bruto/dan- staro, kn	neto/dan- staro, kn	bruto/dan- novo, kn	neto/dan-novo, kn
Vodeći ocjenitelj	3100	2300	2700	2000
Ocjenitelj	3100	2300	2700	2000
Ekspert	2000	1500	1750	1300

Smanjenjem honorara vanjskim suradnicima ne bi došlo do uštede sredstava s obzirom na odobreni iznos u planu proračuna za 2015. godinu, već bi do kraja tekuće godine mogli redovito isplaćivati honorare za sklopljene autorske ugovore. Prema sadašnjoj dinamici obavljenih poslova i plaćanja istih, HAA će se već u listopadu naći u situaciji da neće moći izvršiti plaćanje honorara angažiranim vanjskim suradnicima. Ukupne troškove akreditacijskog postupka klijenti uplaćuju u Državni proračun.

Do sada je HAA financijski rasteretila naše klijente kroz kategorizaciju stavke - vođenje postupaka akreditacije, te s obzirom na veličinu klijenta (broj osoba, ispitnih ili inspeksijskih metoda) u pojedinoj akreditacijskoj shemi. Smanjenjem honorara domaćim vanjskim suradnicima doprinijelo bi se dodatnom financijskom rasterećenju klijenata.

Od trenutka angažiranja vanjskih suradnika i zaključenja ugovora o njihovom angažiranju do trenutka plaćanja ugovora prođe oko 4-6 mjeseci. HAA priprema novi Cjenik usluga akreditacije te će predložiti Upravnom vijeću prijedlog novog Cjenika usluga akreditacije kako bi se financijsko rasterećenje konta 3237 osjetilo do kraja tekuće godine i u idućim godinama.

Rashodi HAA pokriveni su u cijelosti prihodima od akreditacije, te HAA ne opterećuje Državni proračun. Zapošljavanjem na upražnjena radna mjesta (nadoknadom zaposlenika koji su otišli iz HAA) postupci akreditacije obavljali bi se u rokovima prema pravilima, a novozaprmljeni zahtjevi uzimali bi se promptno u rješavanje. To bi imalo trostruki pozitivan učinak: 1. prihodi bi porasli, 2. HAA bi izvršavala svoje obveze sukladno pravilima, 3.

zainteresirane pravne osobe (poduzetnici) dobili bi traženu uslugu akreditacije u vremenu koje je bitno za njihovo poslovanje i opstanak na tržištu.

Prihodi od akreditacije, tj. uplate u Državnu riznicu:

- 2010.g. - 6.900.000,00 kuna (zaposlenih 24),
- 2011.g. - 7.700.000,00 kuna (zaposlenih 28),
- 2012.g. - 7.400.000,00 kuna (zaposlenih 25),
- 2013.g. - 6.900.000,00 kuna (zaposlenih 23), a
- 2014.g. - 7.121.814,12 kuna (zaposlenih 21).

Iz pregleda prihoda proizlazi da svaki uposlenik tijekom godine ostvari prihod od prosječno 285.000,00 kuna, te u financijskom smislu Državni proračun gubi prihode ako HAA ne može obavljati poslove u skladu s potrebama na tržištu. Novo zapošljavanje u HAA donosi veći prihod u proračun, više akreditiranih pravnih osoba iz gospodarstva, pojačanje tržišne konkurentnosti akreditiranih gospodarstvenika i povećanje tržišne konkurentnosti izvoznika.

Prema dosadašnjem iskustvu i trendu i u 2015. godini očekuje se povećanje broja akreditiranih tijela. **Troškove akreditacije snose u punom iznosu pravne osobe izravnom uplatom u Državni proračun. U 2015. godini očekuje se da će, kao i dosadašnjih godina, HAA ostvariti prihode koji približno pokrivaju rashode iz odobrenog plana rashoda u Državnom proračunu, odnosno da će HAA svojom djelatnošću akreditacije gotovo u cijelosti pokrivati rashode poslovanja.**

IV. PRETPOSTAVKE ZA OSTVARENJE PLANA RADA HAA ZA 2015. GODINU

Pretpostavke za ostvarenje svih poslova i zadataka iz Plana rada HAA za 2015. godinu su:

- odobrenje financijskog plana HAA u prijedlogu Državnog proračuna za 2015. godinu
- jačanje administrativnih kapaciteta
- trajno rješenje poslovnog prostora HAA.

Financije

U slučaju neprihvatanja Financijskog plana HAA u Državnom proračunu za 2015. godinu dovest će se u pitanje izvršavanje osnovne djelatnosti HAA tj. provedbu postupaka akreditacije. Kako se postupci akreditacije provode u ocjeniteljskim skupinama u kojima sudjeluju vanjski eksperti najveći rashodi HAA su upravo troškovi vanjskih suradnika tj. autorski ugovori, stavka - intelektualne usluge te troškovi prijevoza i smještaja. Napominjemo, da i sva druga europska akreditacijska tijela funkcioniraju na isti način.

U nedostatku financijskih sredstava HAA neće moći preuzimati nove poslove akreditacije, proširenja područja akreditacije, a niti uspostavu novih akreditacijskih shema potrebnih za provedbu propisa iz nadležnosti tijela državne uprave: Ministarstva gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva graditeljstva i druga.

To bi pak imalo za posljedicu smanjenje prihoda od akreditacije u Državni proračun. (Detalji u točki III. Financijska sredstva).

Administrativni kapaciteti

Zbog kontinuiranog porasta broja prijava za akreditaciju, kao i radi pravovaljanog obavljanja nadzora nad već akreditiranim tijelima, HAA bi hitno trebala zaposliti 4 nova zaposlenika kao nadomjestak za 7 zaposlenika koji su napustili HAA u 2013. i 2014. godini, te osigurati za njih specifičnu izobrazbu o poslovima akreditacije, pod mentorstvom, a radi što bržeg uključivanja u obavljanje akreditacijskih poslova. Međutim, ograničena financijska sredstva na stavci rashodi za zaposlene to onemogućuju. Trenutno HAA ima 18 stalnih zaposlenika te 25 vodećih ocjenitelja, 81 ocjenitelja i 220 eksperata (stanje na dan 2014-12-31). Vodeći ocjenitelji su prije bili stalni zaposlenici, a ocjenitelji i eksperti vanjski suradnici. Zbog odlaska zaposlenika sada su i vodeći ocjenitelji većinom vanjski suradnici, a zaposlenici HAA voditelji postupaka.

Poslovni prostor HAA

Sjedište HAA nalazi se na adresi Ulica grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sjedište HAA određeno je Uredbom Vlade RH o osnivanju HAA. Navedeni prostor HAA-u je dodijeljen u

procesu reorganizacije DZNM-a, odnosno Elaboratom o diobi između Državnog zavoda za mjeriteljstvo, Hrvatskog zavoda za norme i HAA.

Tijekom 2011. godine Ministarstvo gospodarstva (tada Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva) pokrenulo je inicijativu za iseljenjem HAA, iz poslovnih prostora u kojima se nalazi, zbog nedostatka poslovnog prostora za rad Ministarstva. U međuvremenu HAA je iseljena iz dijela poslovnih prostora koje je koristila na zahtjev Ministarstva gospodarstva u ožujku 2012. godine radi hitnog smještaja zaposlenika Ministarstva gospodarstva. Posljedica toga je i dovođenje dvorane za edukaciju ocjenitelja kao bitne stavke održavanja kompetentnosti HAA u nefunkcionalno stanje (skladište namještaja ispražnjenog iz soba koje su pripale Ministarstvu gospodarstva - u međuvremenu, riješen je drugi skladišni prostor u sklopu zgrada u Vukovarskoj 78). U rješavanje pitanja poslovnog prostora HAA od početka je bila uključena i tadašnja Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO).

O dinamici rješavanja i rezultatima rješenja poslovnog prostora koji će HAA ubuduće koristiti ovisi, osim samog smještaja zaposlenika HAA, posredno i niz drugih aktivnosti i zaduženja koje HAA mora provesti tijekom 2015. godine kao što su provedba međunarodnih projekata, izobrazba ocjenitelja HAA, osiguranje arhivskog prostora (prema Rješenju Hrvatskog državnog arhiva), zapošljavanje i smještaj novih djelatnika i dr.

Unutarnji ustroj HAA

HAA je u 2013. godini zatražila prethodno odobrenje nadležnog Ministarstva gospodarstva radi upućivanja zahtjeva Ministarstvu uprave za Izmjenom i dopunom Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, a radi potrebe za posebnim nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u HAA odnosno kako bi se reorganizacija mogla provesti. Međutim, Ministarstvo gospodarstva nije odobrilo prijedlog HAA već je proveden upravni nadzor temeljem kojeg su usklađeni nazivi i koeficijenti s Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. Zbog specifičnosti poslova i znanja zaposlenika Hrvatske akreditacijske agencije trebalo bi izmijeniti sadašnji Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, te zatražiti posebne koeficijente za zaposlenike HAA kako bi se izbjegao odlazak školovanih zaposlenika HAA u privatni sektor.

V. PLAN POSLOVA I ZADATAKA

Svi poslovi i zadaci HAA u 2015. godini provest će se u skladu sa zahtjevima međunarodne norme za akreditacijska tijela koja je u Republici Hrvatskoj prihvaćena kao hrvatska norma HRN EN ISO/IEC 17011, a koji su detaljnije razrađeni u dokumentima sustava upravljanja HAA te dokumentima koji se na zahtjev dostavljaju nadležnom Ministarstvu gospodarstva i drugim tijelima državne uprave.

HAA će i u 2015. godini nastaviti **suradnju s tijelima državne uprave** na održavanju uspostavljenog sustava ocjenjivanja sukladnosti i uspostavi sustava ocjenjivanja sukladnosti u novim područjima, odnosno provođenju akreditacijskih postupaka tijela za ocjenu sukladnosti kojima nadležna tijela državne uprave daju ovlaštenja za provedbu tehničkih propisa. Radi se o području sigurnosti hrane, sigurnosti industrijskih proizvoda (CE označavanje), zaštiti okoliša, zaštiti zdravlja, zaštiti potrošača i drugim područjima od javnog interesa. Nove akreditacijske sheme i nova područja aktivnosti HAA će razvijati u bliskoj suradnji s tijelima državne uprave.

U rujnu 2015. godine provest će se redovna evaluacija HAA od strane EA za sve akreditacijske sheme. S tim u vezi HAA je u studenom 2014. godine izradila Izvešće o samoocjenjivanju („Self-assessment report“) te ga poslala u EA.

Najveći opseg poslova akreditacije tijela za ocjenjivanje sukladnosti očekuje se kao i prijašnjih godina vezano uz provođenje novih hrvatskih tehničkih propisa donesenih u procesu usklađivanja hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije. Vezano uz regulirano područje i tzv. „novi pristup“ tehničkom usklađivanju te akreditirana tijela koja žele biti prijavljena tijela („*tzv. notified bodies*“) pravo prijavljivanja je od 1. srpnja 2013. godine tj. pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU. HAA će tijekom 2015. godine provoditi njihovo ocjenjivanje dodatno i prema zahtjevima iz dokumenta EA 2/17. HAA će u području tzv. „novog pristupa“ ali i u okviru tzv. „starog pristupa“ nastaviti intenzivnu suradnju s tijelima državne uprave u okviru svoje nadležnosti, a vezano uz dodijeljene akreditacije koje su u vezi s ovlaštenjima za rad po pojedinim propisima. Suradnja s tijelima državne uprave odvijat će se po svim točkama Plana rada za 2015. godinu ovisno o nadležnostima.

Osnovni zadatak je izrada Strategije daljnjeg napretka i razvoja HAA 2015. do 2019. iz kojeg će slijediti Plan ključnih aktivnosti na kojima će HAA u 2015. godini raditi:

1. Jačanje administrativnih kapaciteta radi održavanja i unapređenja kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA
2. Provedba redovnih nadzora nad akreditiranim tijelima
3. Provedba ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije
4. Provedba ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju
5. Provedba ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije
6. Priprema za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama
7. Razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema
8. Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema HRN EN ISO/IEC 17011
9. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije
10. Provedba međunarodnih projekata
11. Održavanje i razvoj suradnje s institucijama infrastrukture za kvalitetu i strukovnim udrugama
12. Održavanje i unapređenje javnosti rada i promidžbenih aktivnosti HAA
13. Održavanje i unapređenje integriranog informacijskog sustava HAA

1. Jačanje administrativnih kapaciteta radi održavanja i unapređenja kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA

Tijekom 2015. godine HAA će nastaviti provoditi aktivnosti vezane uz ispunjenje obveze koja za akreditaciju proizlazi iz monitoringa zatvorenog 1. poglavlja pregovora: Sloboda kretanja roba, a odnosi se na jačanje administrativnih kapaciteta.

S tim u vezi HAA će tijekom cijele 2015. godine organizirati interne seminare i izobrazbe za HAA zaposlenike i ocjenitelje te omogućiti sudjelovanje HAA zaposlenika i ocjenitelja na vanjskim izobrazbama (npr. u organizaciji Europske organizacije za akreditaciju i drugih), a sve u cilju unapređenja i održavanja njihovih kompetencija, a što je, među ostalim, i predmet evaluacije HAA od strane Europske organizacije za akreditaciju (EA).

Nadalje, vezano uz potrebno jačanje administrativnih kapaciteta HAA, a zbog kontinuiranog porasta broja prijave za akreditaciju, kao i radi pravovaljanog obavljanja nadzora nad već akreditiranim tijelima, HAA je planirala do kraja 2014. godine zaposliti 3 zaposlenika kao nadomjestak za 4 zaposlenika koji su napustili HAA u 2013. godini, te osigurati za njih

specifičnu izobrazbu o poslovima akreditacije, pod mentorstvom, a radi što bržeg uključivanja u obavljanje akreditacijskih poslova. Međutim, ograničena financijska sredstva na stavci rashodi za zaposlene to su onemogućila u 2013. i 2014. g.

Upravno vijeće HAA u kolovozu 2014.g. obratilo se Vladi RH, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Ministarstvu socijalne politike i mladih, Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Ministarstvu gospodarstva sa zamolbom da se odobri zapošljavanje 3 zaposlenika kao djelomičnu naknadu za odlazak 7 zaposlenika u 2013.g. i 2014.g.

HAA na dan 1. travnja 2015. godine ima 18 stalnih zaposlenika (+1 zaposlenica na mirovanju radnog odnosa do 16. 10. 2016.g.) od čega 8 zaposlenika ima status vodećeg ocjenitelja, a 13 status voditelja postupka. Ujedno, u Registru ocjenitelja HAA upisano je ukupno 442 vanjskih suradnika u ulogama vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata (na dan 2014-12-31).

HAA će u 2015. nastojati s nadležnim Ministarstvom gospodarstva pronaći rješenje nedostatka ljudskih resursa.

2. Provedba redovnih nadzora nad akreditiranim tijelima

Temeljem zaključenih Ugovora o obavljanju poslova akreditacije s akreditiranim tijelima HAA će tijekom 2015. godine provoditi nadzorne aktivnosti nad tim tijelima i pratiti trajno zadovoljavanje zahtjeva normi po kojima su tijela akreditirana. Broj akreditiranih tijela je 365 (stanje na dan 2014-12-31).

Nadzore će HAA obavljati u akreditacijskim shemama i prema akreditacijskim normama u nastavku:

- Umjerni laboratoriji (HRN EN ISO/IEC 17025)
- Ispitni laboratoriji (HRN EN ISO/IEC 17025)
- Medicinski laboratoriji (HRN EN ISO 15189)
- Inspeksijska tijela (HRN EN ISO/IEC 17020)
- Certifikacijska tijela za proizvode (HRN EN 45011 / ISO/IEC 17065)
- Certifikacijska tijela za osoblje (HRN EN ISO/IEC 17024)
- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja kvalitetom (HRN EN ISO /IEC 17021)
- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja okolišem (HRN EN ISO /IEC 17021)
- Organizatori ispitivanja sposobnosti (HRN EN ISO/IEC 17043)
- Verifikacijska tijela za stakleničke plinove (HRN EN ISO 14065)

HAA će nadzore obavljati prema Godišnjem planu nadzora za 2015. godinu kojim će se za sve akreditacijske sheme planirati vrijeme ocjene na licu mjesta, ocjeniteljska skupina i voditelji postupaka. Prilikom izrade Godišnjeg plana nadzora za 2015. godinu, gdje god

bude bilo moguće, primijenit će se koncept integriranog ocjenjivanja. Integriranim ocjenjivanjem predviđeno je tzv. objedinjavanje akreditacijskih postupaka kod tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja imaju akreditacije za više akreditacijskih shema. Primjerice to je značajno kod tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja rade u području ocjenjivanja sukladnosti proizvoda prema direktivama tzv. novoga pristupa ali i u drugim područjima. Integrirano ocjenjivanje doprinijet će optimiranju korištenja ljudskih resursa – ocjenitelja HAA i smanjenju angažmana tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su u postupku akreditacije te moraju proći dva ili više postupaka ocjenjivanja za svaku akreditacijsku shemu odvojeno (optimiranje vremena trajanja postupaka i cijene postupaka).

3. Provedba ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije

HAA će tijekom cijele 2015. godine zaprimati prijave i provoditi ocjenjivanja proširenja područja akreditacije kod akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Ocjenjivanja proširenja područja akreditacije, kod klijenata koji to zatraže, HAA će organizirati u okviru redovitih godišnjih nadzora. Na taj način će se utjecati na smanjenje ukupnih troškova akreditacije za klijente.

4. Provedba ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju

HAA će tijekom cijele 2015. godine zaprimati nove prijave za akreditaciju i to u svim akreditacijskim shemama. Kao i prijašnjih godina i u 2015. godini očekuje se nastavak trenda porasta novih prijava za akreditaciju. Na osnovu dosadašnjeg iskustva i dosadašnjeg trenda rasta, može se očekivati povećanje za oko 30-40 novih klijenata u 2015. godini. S tim u vezi HAA će i dalje nastaviti aktivno pratiti kretanja hrvatskog gospodarstva, kao i zakonodavne aktivnosti tijela državne uprave te temeljem tih saznanja pripremati se za potencijalne klijente u novim područjima kako bi brže i učinkovitije odgovorili na sve nove zahtjeve za akreditaciju.

5. Provedba ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije

HAA će tijekom 2015. godine provoditi ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije u skladu s politikom i uputama Europske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF). S tim u vezi HAA će u 2015. godini:

- Obaviti nadzorno ocjenjivanje umjernog laboratorija, te proširenje područja prema zahtjevima ISO/IEC 17025 u Crnoj Gori,
- Obaviti nadzorno ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja kvalitetom prema zahtjevima ISO/IEC 17021 u Republici Hrvatskoj, za potrebe Akreditacijskog tijela Ujedinjenog Kraljevstva (UKAS)
- Obaviti nadzorno ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja kvalitetom i okolišem prema zahtjevima ISO/IEC 17021 u Bosni i Hercegovini

- Obaviti nadzorno ocjenjivanje jednog medicinskog laboratorija prema zahtjevima ISO 15189 u Republici Sloveniji
- Obaviti nadzorno ocjenjivanje jednog ispitnog laboratorija prema zahtjevima ISO/IEC 17025 u Bosni i Hercegovini

Temeljem Ugovora o prekograničnoj akreditaciji nacionalnih umjernih laboratorija, koje je HAA zaključila s akreditacijskim tijelima DAkKS i ACCREDIA, HAA će postupno (nakon završetka akreditacijskog ciklusa) preuzimati akreditacije od navedenih inozemnih akreditacijskih tijela, a koje su dodijeljene u vrijeme kad HAA još nije bila osposobljena za provedbu akreditacijske sheme za umjerne laboratorije te nije bila potpisnica Multilateralnog sporazuma o priznavanja akreditacije u Europskoj organizaciji za akreditaciju (EA MLA). U 2013. godini započeta je akreditacija Hrvatskog mjeriteljskog instituta (HMI) i to za laboratorij za duljinu koji je akreditaciju dobio. U 2014. godini proširena je akreditacija laboratorija HMI na umjeravanje mjerila tlaka, temperature, vlažnosti, sile i tvrdoće, a u završnoj je fazi postupak akreditacije za masu. Laboratoriji HMI-a nositelji su državnih etalona i osiguravaju sljedivost mjerenja i ispitivanja do međunarodnog sustava jedinica.

Ukoliko HAA zaprimi dodatne prijave za akreditaciju od tijela za ocjenjivanje sukladnosti čija sjedišta su izvan Republike Hrvatske, prije odluke o prihvaćanju prijave za akreditaciju napraviti će se ocjena HAA resursa te tražiti suglasnost nacionalnog akreditacijskog tijela zemlje iz koje tijelo dolazi sukladno načelima prekogranične akreditacije.

6. Priprema za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama

Nova izdanja odnosno nove akreditacijske norme prema čijim zahtjevima HAA tijekom 2015. godine ocjenjuje su:

- ISO/IEC 17020 - zahtjevi za akreditaciju inspekcijskih tijela
- ISO 15189 - zahtjevi za akreditaciju medicinskih laboratorija
- ISO /IEC 17024 - zahtjevi za akreditaciju certifikacijskih tijela za osobe
- ISO/IEC 17065 –zahtjevi za akreditaciju certifikacijskih tijela za proizvode (umjesto dosadašnje HRN EN 45011).
- ISO/IEC TS 17021-3 – zahtjevi za kompetenciju certifikacijskih tijela za sustave upravljanja kvalitetom (dodatni zahtjevi uz normu ISO/IEC 17021)
- EMAS

Aktivnosti HAA tijekom 2015. godine vezano uz pripremu za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama uključuju obavješćavanje tijela za ocjenu sukladnosti (TOS) o novim izdanjima i novim zahtjevima normi, sudjelovanje na izobrazbi za ocjenitelje radi upoznavanja s novim zahtjevima norma (npr u organizaciji EA) radi

harmonizacije rada na europskoj razini, organiziranje internih izobrazbi za zaposlenike i ocjenitelje HAA s ciljem prijenosa znanja o novih zahtjevima normi, izradu dokumentacije HAA za ocjenjivanja prema novim zahtjevima normi te započinjanje primanja prijave za akreditaciju i provođenje postupaka akreditacije prema zahtjevima novog izdanja ili novih normi. To su obveze prema zaključenim sporazumima EA MLA i ILAC MRA, a u vezi s određenim prijelaznim razdobljima.

7. Razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema

Tijekom 2015. godine HAA će započeti odnosno nastaviti provoditi aktivnosti vezano uz razvoj odnosno implementaciju sljedećih akreditacijskih shema:

- akreditacijska shema za davatelje usluga certificiranja u području primjene elektroničkog potpisa (prema propisima iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva)
- akreditacijska shema za procjenitelje/verifikatore EMAS-a- *Eco Management and Audit Schema* (prema propisima iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode)

Dinamika razvoja navedenih akreditacijskih shema iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode ovisi o zakonskim rješenjima navedenog ministarstva, a u slučaju elektroničkog potpisa o planu aktivnosti koje HAA usuglašava s nadležnim Ministarstvom gospodarstva.

Aktivnosti na razvoju i implementaciji novih akreditacijskih shema uključuju koordinacijske sastanke s nadležnim Ministarstvima, izradu kriterija za akreditaciju za svaku pojedinu shemu, određivanje kvalifikacijskih kriterija za ocjenitelje u svakoj shemi, prilagodba postojećih ili prema potrebi izrada novih dokumenata sustava upravljanja u HAA (dokumentirani postupci, radne upute, obrasci itd.) u kojima se, u okviru razvoja nove akreditacijske sheme, postojeći sustav upravljanja HAA u potpunosti priprema za provedbu postupaka akreditacije, izobrazbu ocjenitelja za provedbu ocjenjivanja i dr.

Akreditacija u provedbi tehničkih propisa

HAA provodi akreditacije potrebne za provedbu tehničkih propisa i to za:

- Ministarstvo gospodarstva – EU direktive za industrijske proizvode,
- Ministarstvo poljoprivrede – službena kontrola hrane, EU uredbe za službenu kontrolu hrane, proizvodi iz ekološke proizvodnje i proizvodi s oznakama zemljopisnog podrijetla i izvornosti; veterinarska djelatnost; vino; vodo-nepropusnost građevina za odvodnju,
- Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja – građevni proizvodi, EU uredba za građevne proizvode,
- Ministarstvo zdravlja – propisi za zaštitu zdravlja, buka, zračenje i EU direktive za medicinske proizvode i igračke,

- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode – zaštita okoliša: voda, zrak, tlo, otpad, staklenički plinovi, EMAS, tekuća naftna goriva,
- Ministarstvo financija – automati i stolovi za igre na sreću,
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture – EU direktive za EMC, RTT, interoperabilnost željeznica i dr.,
- Ministarstvo rada i mirovinskog sustava – osobna zaštitna oprema,
- MUP – EU direktiva ATEX, pirotehnička sredstva, eksplozivi za civilnu uporabu, forenzika,
- Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost – radioekologija,
- Državni zavod za mjeriteljstvo – zakonita mjerila (vodomjeri, mjerila temperature, tlaka, mjerni uređaji za istakanje motornih goriva, plinomjeri)

8. Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema HRN EN ISO/IEC 17011

Prema zahtjevima međunarodne norme za akreditacijska tijela održavanje i unaprjeđenje uspostavljenog sustava upravljanja obveza je svih akreditacijskih tijela koje su ustrojene i djeluju prema zahtjevima navedene norme. S tim u vezi HAA će u 2015. godini:

- provesti redovitu unutarnju neovisnu ocjenu,
- provesti redovitu upravnu ocjenu,
- provesti preventivne radnje,
- realizirati prijedloge za provedbu preventivnih radnji i prijedloge za poboljšanjem dokumentacije sustava upravljanja,
- pripremiti dokumentaciju za akreditaciju prema novim izdanjima akreditacijskih normi HRN EN ISO/IEC 17020, HRN EN ISO/IEC 17024, HRN EN ISO 15189 i HRN EN ISO/IEC 17065.

Nadalje, sukladno međunarodnim zahtjevima za akreditacijska tijela sadržanim u normi HRN EN ISO/IEC 17011 u HAA su osnovana i djeluju savjetodavna i stručna tijela kojima će HAA i tijekom 2015. godine osigurati uvjete za rad i to:

- Akreditacijsko vijeće i *ad hoc* radno tijelo Odbor za predstavke,
- Odbor za akreditaciju,
- Odbor za ocjenitelje,
- Odbor za izobrazbu,
- Sektorski odbor za laboratorije i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora (za medicinske laboratorije (RS MEDLAB), za laboratorije za ispitivanje zraka (RS Zrak), za međulaboratorijske usporedbe (RS MLU), za vodoopskrbu i odvodnju (RS ViO), za ispitivanje voda,

- Sektorski odbor za certifikacijska tijela i radna skupina za stakleničke plinove (RS GHG),
- Sektorski odbor za nadzorna/inspekcijska tijela i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora za akreditiranje tijela za inspekciju dizala, za veterinarske inspekcije,
- Sektorski odbor za akreditaciju davatelja usluga certificiranja u području primjene elektroničkog potpisa,
- Projektni tim za održavanje i unapređenje sustava upravljanja Hrvatske akreditacijske agencije (Projektni tim EA MLA),
- Projektni tim za razvoj akreditacije tijela za ocjenjivanje sukladnosti u svrhu notifikacije i primjena dokumenta EA 2/17.

9. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije

Obveza međunarodne suradnje odnosno ispunjenje zahtjeva za potpisivanje Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije u Europskoj organizaciji za akreditaciju (EA MLA) obveza je koja za područje akreditacije proizlazi iz monitoringa zatvorenog 1. poglavlja pregovora: Sloboda kretanja roba i prema EU Uredbi o akreditaciji br. 765/2008.

S timu vezi HAA će tijekom 2015. godine posebne napore uložiti u zadržavanje statusa potpisnice EA MLA. Preduvjet za zadržavanje statusa potpisnice EA MLA u svim akreditacijskim shemama, i to za: umjerne laboratorije, ispitne laboratorije, uključujući medicinske laboratorije, inspekcijska tijela, certifikacijska tijela za proizvode, osoblje, sustave upravljanja kvalitetom (QMS) i okolišem (EMS), verifikatore stakleničkih plinova (GHG) je održavanje i unapređenje sustava upravljanja kvalitetom sukladno svim zahtjevima međunarodne norme HRN EN ISO/IEC 17011:2005 kao i aktivno sudjelovanje u radu EA. S tim u vezi HAA će tijekom 2015. godine sudjelovati u radu sljedećih EA upravnih i stručnih tijela: Izvršnog odbora (EA EX), Generalne skupštine (EA GA), Vijeća za multilateralne sporazume (EA MAC), Odbora za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC), Odbora za certifikaciju (EA CC), Odbora za inspekciju (EA IC), Odbora za laboratorije (EA LC), Odbora za promidžbu i komunikacije (EA CPC), EA projektnog tima za razvoj akreditacije u svrhu prijavljivanja/notifikacije (EA AfN), radnim skupinama i drugim *ad hoc* stručnim skupinama.

Međunarodni sporazumi o priznavanju akreditacije preduvjet su za priznavanje izvještaja o ispitivanju, inspekciji te certifikata o sukladnosti izdanih u Republici Hrvatskoj na drugim tržištima te su potpora konkurentnosti hrvatskih izvoznih proizvoda, a što je naročito došlo do izražaja uključivanjem Republike Hrvatske u slobodno europsko tržište 1.srpnja 2013. godine kada je Republika Hrvatska stekla pravo notifikacije Europskoj komisiji hrvatskih akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti.

Tijekom 2015. godine ponovno će se provesti analiza te donijeti odluka o opravdanost/isplativosti podnošenja zahtjeva za članstvo i potpisivanje Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije s Međunarodnim akreditacijskim forumom (IAF MLA). U međuvremenu će HAA nastaviti postupati i primjenjivati smjernice za rad IAF-a u akreditaciji certifikacijskih tijela.

Temeljem potpisanih bilateralnih sporazuma o suradnji koji se prvenstveno odnose na suradnju u organiziranju zajedničkih izobrazbi, razmjeni ocjenitelja te razmjeni iskustva u provedbi ocjenjivanja i akreditacijskih postupaka u cjelini HAA će tijekom 2015. godine surađivati sa sljedećim akreditacijskim tijelima: ATCG (Crna Gora), ATS (Srbija), BATA (Bosna i Hercegovina), CAI (Češka), DAK (Kosovo), NAT (Mađarska), IARM (Makedonija), SA (Slovenija), MOLDAC (Moldavija).

10. Provedba međunarodnih projekata

Tijekom 2015. godine HAA će biti korisnik (direktni i indirektni) regionalnih i nacionalnih projekata tehničke potpore Europske unije ili drugih donora, a također će biti angažirana i u provedbi EU odnosno bilateralnih projekata kao tehnička potpora u uspostavljanju akreditacijskih sustava drugih zemalja.

Popis projekata u kojima će HAA sudjelovati odnosno koje će provoditi je sljedeći:

- Regionalni IPA 2011 projekt: Sloboda kretanja roba, Infrastruktura kvalitete – HAA direktni korisnik
- Regionalni PTB projekt : Infrastruktura kvalitete - HAA indirektni korisnik
- SA bilateralni projekt 1: Uspostava akreditacije u svrhu notifikacije- HAA provodi
- SA bilateralni projekt 2: Uspostava akreditacijske sheme u području akreditacije medicinskih laboratorija prema ISO 15189 - HAA provodi
- SA bilateralni projekt 3: Uspostava akreditacijske sheme u području akreditacije organizatora ispitivanja sposobnosti prema ISO/IEC 17043 - HAA provodi
- Okvirni sporazum o partnerstvu (*Framework Partnership Agreement*) između EU i EA – HAA provodi prema mandatu koji EA dodijeli članovima pojedinih upravnih i stručnih radnih skupina.

11. Održavanje i razvoj suradnje s drugim institucijama i strukovnim udrugama u području kvalitete

HAA će kao i dosadašnjih godina nastaviti suradnju s institucijama infrastrukture za kvalitetu (DZM, HMI, HZN) kao i gospodarstvenim (HGK, HOK, HUP i dr.) i strukovnim udrugama (CROLAB, HMD, HDK, HDMK i dr.) na organizaciji stručnih skupova i sudjelovanjem stručnim priložima radi promocije akreditacije i tumačenja uloge akreditacije u ocjenjivanju

sukladnosti proizvoda i procesa te provedbi tehničkih propisa koji obvezuju proizvođače. Posebno se ističe suradnja u novom časopisu „Svijet po mjeri“ - časopis za mjeriteljstvo, normizaciju, ocjenjivanje sukladnosti i akreditaciju, gdje se redovito pripremaju prilozi za područje akreditacije.

12. Održavanje i unapređenje integriranog informacijskog sustava HAA

HAA će i u 2015. godini sukladno odredbi Statuta osigurati javnosti dostupne sve relevantne informacije o svom radu, a prvenstveno o akreditiranim tijelima, na internetskim stranicama www.akreditacija.hr. HAA će također nastaviti osiguravati logističku i informatičku podršku, koja omogućava svakodnevno automatsko ažuriranje *e-Registra* akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj, objavljenog na internetskim stranicama HAA na hrvatskom i engleskom jeziku. Na taj način će i dalje biti ispunjeni tehnički uvjeti, kojima se nastavlja automatska razmjena podataka o akreditiranim tijelima s EA internetskom stranicom (*EA Search Facility*). Nastavit će se i održavanje *e-Registra sankcija*, uspostavljenog prema čl. 75 Uredbe EZ 600/2012, kojom se usklađuje s Direktivom 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova. Ovaj registar omogućava uvid u ona akreditirana tijela, u području verifikacije izvješća stakleničkih plinova, prema kojima je HAA poduzela sankcije u skladu s *HAA-P-7/6 Suspenzija, povlačenje ili suženje područja akreditacije*. Planirana je automatizacija svakodnevnog ažuriranja ovog registra s ciljem poboljšanja razmjena informacija sa zainteresiranim stranama, posebice nadležnim tijelima državne uprave. HAA je u 2014. godini započela s izradom novih web stranica jer se postojeća web stranica postupno proširivala u odnosu na početne sadržaje od 2007. godine te se pokazala potreba osmišljavanjem novih sadržaja i prilagodbu novim uređajima uz korištenje najnovijih tehnologija. Izradom nove web stranice proširit će se funkcionalnosti, povećat će se sigurnost sadržaja za prošireni opseg korisnika, te dobiti suvremeni izgled za lakši pristup korisnicima.

Nastavit će se nadogradnja integriranog informacijskog sustava HAA. Nadogradnja obuhvaća četiri cjeline (četiri faze):

- a) razvoj i primjenu informatičke podrške u radu Odbora za akreditaciju, automatizacija upisa podataka za potrebe pripreme i prijave predmeta na Odbor i administriranje predmeta koji se razmatraju na Odboru kroz centrix bazu,
- b) reviziju sustava izvještavanja (ukupno 20 različitih izvještaja), analiza, restrukturiranje i nadopuna sustava izvještavanja prema aktualnim potrebama HAA)
- c) restrukturiranje podataka o akreditacijskom procesu u korisničkim poljima u svrhu jednostavnije obrade podataka i lakšeg pregleda evidencije podataka.

d) daljnja modernizacija i racionalizacija informacijskog sustava HAA

13. Održavanje i unapređenje javnosti rada i promidžbenih aktivnosti HAA

Nadalje, sukladno zakonskoj obvezi HAA će kao i do sada osigurati pravovremeno odgovaranje na upite fizičkih i pravnih osoba kako iz Republike Hrvatske tako i iz inozemstva na pitanja iz područja akreditacije, a sukladno obvezama Zakona o pravu na pristup informacijama

HAA će iskoristiti sve mogućnosti neformalne i besplatne promidžbe kao što su:

- prisustvovanje i aktivno sudjelovanje na stručnim skupovima, konferencijama, simpozijima, seminarima i radionicama,
- prezentacija radova iz područja akreditacije i prikaz rada HAA te uloge akreditacije u međunarodnoj razmjeni proizvoda, usluga i informacija u stručnim časopisima, dnevnom i tjednom tisku, portalima koji su specijalizirani za područje kvalitete,
- prigodnim obilježavanjem Svjetskog dana akreditacije,
- popularnom brošurom o akreditaciji i drugo.

VI. ZAKLJUČAK

Najvažnija zadaća HAA i u 2015. godini održavanje je statusa potpisnice EA MLA za sve akreditacijske sheme te daljnje razvijanje sustava akreditacije u Republici Hrvatskoj radi potpore proizvođačima u stavljanju proizvoda na tržište i tijelima državne uprave u provedbi tehničkih propisa. Ovo je posebno važno jer se od 1. srpnja 2013. godine pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji izravno primjenjuju odredbe Europske Uredbe (EC 765/2008) kojom se utvrđuju zahtjevi za akreditaciju i temeljem koje je HAA notificirana Europskoj komisiji i drugim državama članicama kao hrvatsko nacionalno akreditacijsko tijelo.

U vezi s financiranjem HAA treba istaknuti da se poslovi akreditacije iz godine u godinu povećavaju pa je potrebno odgovarajuće povećavati i financijska sredstva potrebna za veći opseg poslova. Povećani rashodi za troškove vanjskih suradnika-ocjenitelja i eksperata u izravnoj su vezi s povećanjem broja zahtjeva za akreditaciju. Međutim, povećani opseg poslova HAA donosi i veće prihode u Državni proračun Republike Hrvatske te taj prihod gotovo u cijelosti pokriva ukupne rashode poslovanja HAA.

Prema dosadašnjim pokazateljima i trendu i u 2015. godini očekuje se da će HAA ostvariti prihode u iznosu oko 95% od odobrenog plana rashoda koji će se izravno uplaćivati u Državni proračun Republike Hrvatske.

Gospodarski oporavak Republike Hrvatske i jačanje industrije nisu mogući bez odgovarajuće tehničke infrastrukture tj. institucija koje mogu pružiti provjerenu i potvrđenu uslugu ispitivanja, mjerenja, certifikacije ili tehničke inspekcije u cijelom životnom ciklusu proizvoda. Ovi parametri stoga moraju biti razrađeni u Industrijskoj strategiji koju 2015. godine predstavlja javnosti i stavlja na raspravu Ministarstvo gospodarstva.

Razvoj proizvoda i procesa, kontrola proizvodnje i završna kontrola proizvoda ovisni su o postojanju institucija koje mogu obaviti složene postupke ocjenjivanja sukladnosti s propisima, normama i drugim tehničkim specifikacijama. Isto se odnosi na kontrolu proizvodnih procesa u odnosu na utjecaj na okoliš (zrak, voda, tlo, otpad), zatim utjecaj na ljudsko zdravlje (zračenje, sigurnost hrane) i utjecaj na potrošače (vrijednost za novac).

Bez provjere stručno-tehničke osposobljenosti tijela za ocjenu sukladnosti, odnosno bez akreditiranih tijela Republika Hrvatska u monitoringu Europske komisije neće moći dokazati da provodi propise koji su usklađeni s EU zakonodavstvom te mogu doći u pitanje i privremeno zatvorena poglavlja pregovora s Europskom unijom.

S tim u vezi ključno je trajno i stabilno osigurati za HAA dostatna financijska sredstva, prostor i ljudske resurse za nesmetano obavljanje poslova nacionalne službe za akreditaciju sukladno obvezama u EU Uredbi o akreditaciji br. 765/2008.

S obzirom na kontinuirani rast broja novih prijava za akreditaciju i shodno tome stalni povećani opseg posla te prirodni odljev i porodiljne dopuste. HAA bi trebala u 2015. godini dodatno zaposliti 4 djelatnika na stručnim poslovima akreditacije.

Novi zaposlenici kao i postojeći zaposlenici bit će uključeni u intenzivni program izobrazbe za obavljanje poslova voditelja postupaka akreditacije i ocjenjivanja u akreditacijskim postupcima s ciljem stjecanja novih znanja i vještina potrebnih u svakodnevnom radu.

Pitanje poslovnog prostora HAA, što je nužno za nesmetano funkcioniranje, nije riješeno do kraja 2013. godine te ostaje za rješavanje tijekom 2015. godine i uz koordinaciju s nadležnim Ministarstvom gospodarstva.

U daljnjem razvoju sustava akreditacije treba voditi računa o važnosti akreditacije u razvoju i međunarodnoj konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, a što znači da treba sačuvati priznati međunarodni status HAA kao nacionalnog neovisnog akreditacijskog tijela sukladno Uredbi br. 765/2008 o akreditaciji, obvezama iz poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba i održavanje statusa potpisnice EA MLA sporazuma o priznavanju akreditacije.

Nedostatni kapaciteti HAA glavni su problem u ovom razdoblju i ako se ne nađe rješenje u dogovoru s nadležnim Ministarstvom gospodarstva, dovodi se u pitanje redovno poslovanje HAA i funkcija radi koje je HAA osnovana. Posljedično, a kako su to pokazali i rezultati provedbe unutarnje neovisne ocjene provedene u listopadu 2014. godine sukladno uspostavljenom sustavu upravljanja HAA, zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17011 te zahtjevima drugih normativnih dokumenata, dovodi se u pitanje i ishod redovne evaluacije HAA od EA u rujnu 2015. godine, a što će utjecati ne samo na HAA nego i na sva akreditirana tijela, tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su notificirana Europskoj komisiji i konačno na gospodarstvo i državnu upravu koja će izgubiti sada međunarodno priznatu nacionalnu mrežu institucija koja provjerava i potvrđuje kvalitetu i sigurnost proizvoda, procesa, usluga i sustava upravljanja.

KLASA: 030-02/15-01/001
 URBROJ: 569-01-15-01
 U Zagrebu, 08. travnja 2015.

Ravnatelj

Tihomir Babić, dipl.ing.
